

Szlaki rowerowe okolic Sandomierza

żółty : Sandomierz (Rynek Starego Miasta, przy siedzibie PT*TK) – Radoszki – Dacharzów – Zagrody – Pęczyny – Pielaszów – Nikisiałka Mała – Karwów – Opatów – 34 km

Jedna z najbardziej urokliwych dolin rzek w regionie sandomierskim. Na szlaku liczne zabytki – kościół neoromański w Jankowicach Kościelnych, ruiny zamków w Międzygórzu i Tudorowie oraz zabytki Opatowa w tym – kolegiata z XII w., kościół bernardynów z XIV – XVIII w., Podziemna Trasa Turystyczna.

0,0 km

Sandomierz – Jedna z dawnych „stolic królestwa”. Spośród przeszło 120 budowli zabytkowych koniecznie należy zwiedzić:

Brama Opatowska – gotycka brama wjazdowa do miasta wzniesiona w XIV w. z fundacji króla Kazimierza Wielkiego. Na północnej elewacji bramy istnieje oryginalna prowadnica, po której opuszczano kratę zamykającą wjazd do miasta, sama brama zwieńczona jest renesansową attyką.

Ratusz – Pierwotny gotycki ratusz wzniesiono w 1349 r. W XVI w. został rozbudowany w formę wydłużonego prostokąta i zwieńczony attyką. W pomieszczeniach parteru mieści się oddział Muzeum Okręgowego, w piwnicach i klub „Lapidarium” Sandomierskiego Stowarzyszenia Kulturalnego.

Collegium Gostomianum – jedna najstarszych szkół średnich w Polsce. Zachowało się „szkolne” skrzydło dawnego collegium jezuitów fundowanego w 1602 r. przez Hieronima Gostomskiego – wojewodę poznańskiego i kasztelana sandomierskiego.

Dom Długosza – dawna mansjonaria wzniesiona w 1476 r. z fundacji Jana Długosza. Od 1936 r. mieści zbiory Muzeum Diecezjalnego.

Katedra – kolegiata ufundowana przez Kazimierza Wielkiego w 1360 r. w miejscu wcześniejszej romańskiej, która w 1818 r. otrzymała godność Katedry, a w 1968 r. Bazyliki Katedralnej.

Zamek – z murowanego XIV-wiecznego zamku, składającego się pierwotnie z czterech skrzydeł zachowało się jedynie zachodnie, w którym w od 1821 r. mieściło się więzienie. Obecnie zamek jest siedzibą Muzeum Okręgowego.

Kościół św. Jakuba – jest jednym z najstarszych kościołów ceglanych na terenie Polski wzniesionym w latach 1226-1250. na uwagę zasługuje późnoromańska dekoracja ceramiczna elewacji, a zwłaszcza portal północny.

Wąwóz św. Królowej Jadwigi – jedna z osobliwości przyrody Sandomierza. Jest to wąwóz lessowy wypłukany przez wody opadowe. Strone ściany lessowe odziane w ażur spletających się korzeni drzew sięgają ponad 10 metrów wysokości.

Podziemna Trasa Turystyczna – zespół dawnych piwnic kupieckich kupieckich dł. 470 m, do 12 m pod poziomem terenu.

12 km

Jankowie Kościelne – w latach 1937-1943 wzniesiono tu kościół w stylu neoromańskim. Wewnątrz zwraca uwagę obraz Matki Bożej Śnieżnej z XVII w. oraz ambona w kształcie łodzi z poł. XX w.

- 19 km** **Międzygórz** – aby do niego dojechać należy zjechać ze szlaku i wjechać na chwilę w szlak zielony
- 20 km** **Pielaszów** – Miejsce koncentracji oddziałów partyzanckich w dniach 30 lipca-1 sierpnia 1944 r. w ramach akcji „Burza”. Na skraju doliny wzniesiono pomnik poświęcony uczestnikom i poległym w bitwie pod Pielaszowem.
- 28 km** **Karwów** – bardzo stara wioska – miejsce urodzenia bł. Wincentego Kadłubka h. „Poraj”, pierwszego kronikarza Polski. We wsi tzw. Źródło bł. Wincentego”, a w okolicy liczne figury przedstawiające bł. Wincentego. Stąd można dojechać do **Tudorowa**, gdzie w XIV wieku wzniesiono zamek w formie wieży. Dziś ma ona formę malowniczej ruiny.
- 34 km** **Opatów** – jedna z najstarszych i ważnych historycznie miejscowości w regionie, wzmiankowana już w XII wieku. Zlokalizowana tu **kolegiata p.w. św. Marcina** jest jednym z najcenniejszych zabytków architektury romańskiej w Polsce. We wnętrzu na szczególną uwagę zasługuje płyta zdobiona cokół nagrobka kanclerza Krzysztofa Szydłowieckiego, tzw. „Lament opatowski”. **Brama Warszawska** jest jedynym zachowanym fragmentem nowożytnego systemu obronnego Opatowa. **Podziemna Trasa Turystyczna** stanowi natomiast zespół dawnych piwnic kupieckich pod kamienicami dawnego Rynku.

zielony : Sandomierz (Rynek Starego Miasta, przy siedzibie PTTK) – Koprzywnica – Sulisławice – Klimontów – Górkę Klimontowskie – Ujazd – 52,5 km

Szlak piękny krajobrazowo, prowadzi dolinami dwóch rzek Wisły i Koprzywnianki, udostępnia wspaniałe zabytki. Szlak w większości prowadzi drogami asfaltowymi o minimalnym natężeniu ruchu pojazdów oraz drogami utwardzonymi i gruntowymi. Na szlaku zwiedzamy – kościół gotycki i dwór z XVII w. w Kotnikach, kościoły w Koprzywnicy, w tym zespół dawnego kościoła i klasztoru cystersów z XII/XIII w., kościoły z XIII i XIX w. oraz groby pierwszego dowódcy i partyzantów oddziału „Jędrusie” w Sulisławicach, XVII wieczne kościoły w Klimontowie, pałac w Górkach Klimontowskich z XIX w. oraz wspaniały zamek „Krzyżtopór” w Ujeździe.

- 0,0 km** **Sandomierz** – Jedna z dawnych „stolic królestwa” (patrz opis przy szlaku rowerowym żółtym)
- 13 km** **Skotniki** – wieś ta była służebną wobec zamku w Sandomierzu. Obecnie warto zwrócić uwagę na **kościół parafialny** wzniesiony w latach 1347-1350 przez Jarosława Bogorię Skotnickiego z cennym wyposażeniem i wystrojem oraz na **dwór**, który w obecnej formie zachował się od wieku XVIII.
- 19 km** **Koprzywnica** – miasto o bardzo starej metryce, lokowane na prawie niemieckim w 1268 r. Najważniejszym obiektem zabytkowym jest tu **zespół pocysterski** p. w. Najświętszej Marii Panny i św. Floriana – fundowany przez Mikołaja Bogorię w 1183/85 r. oraz **kościół MB Różańcowej** przy dawnym Rynku.

- 28 km** **Sulisławice** – jedna z najstarszych miejscowości w regionie, podczas II wojny światowej silnie związana z działalnością oddziału partyzanckiego „Jędrusie”. W „**starym kościele**” z początku XIII w. znajduje się **izba pamięci** poświęcona właśnie „**Jędrusiom**”, a na pobliskim cmentarzu mogiła Władysława Jasińskiego pierwszego dowódcy. „**Nowy kościół**” także p.w. Narodzenia Matki Bożej wzniesiono w związku z rozwijającym się kultem Matki Bożej Bolesnej w latach 1871-1888.
- 40 km** **Klimontów** – miasto prywatne założone w 1604 r. przez Jana Zbigniewa Ossolińskiego na gruntach wsi Ramultowice. Warto tu zwiedzić **kolegiatę p.w. św. Józefa** z 1636 r., **kościół i klasztor poddominikański św. Jacka** z 1613 r. oraz późnoklasycystyczną **synagogę** z 1851 r.
- 42 km** **Górki Klimontowskie** – stara osada wcześniej zwana „Starym Klimontowem”. Obecnie wartym uwagi jest odrestaurowany **eklektyczny pałac** położony w pośród romantycznego angielskiego parku, projektowany przez Henryka Marconiego i przebudowany przez Władysława Marconiego.
- 52,5 km** **Ujazd** – zlokalizowany jest tu wspaniały zamek „Krzyżtopór” wzniesiony w XVII w. a obecnie zachowany w postaci monumentalnej ruiny. Architektura zamku miała symbolizować rok, a więc wzniesiono tyle baszt ile pór roku, 12 sal balowych, 52 pokoje i 365 okien.

Szlaki wokół Sandomierza „Sandomierskie Krajobrazy”

niebieski : Sandomierz (Rynek Starego Miasta, przy siedzibie PTTK) – Rzeczyca Sucha – Kichary Nowe – Dwikozy – Kamień Nowy – Kamień Łukowski – Sandomierz (Rynek Starego Miasta) – 24 km

Szlak piękny krajobrazowo, prowadzi drogami gruntowymi i bocznymi drogami asfaltowymi o znikomym natężeniu ruchu pojazdów. Drogami głównymi szlak prowadzi na bardzo krótkich odcinkach do ok. 200 m. szlak udostępnia poza walorami krajobrazowymi wyżyny Sandomierskiej i doliny Wisły, obiekty zabytkowe, - ruiny folwarku klasztornego benedyktynek sandomierskich z XVII w., piękne figury przydrożne, oraz Góry Pieprzowe, w obszarze rezerwatu geologiczno-przyrodniczego.

0,0 km	Sandomierz – Jedna z dawnych „stolic królestwa” (patrz opis przy szlaku rowerowym żółtym)
5,5 km	Rzeczyca Sucha
7,6 km	Kichary Nowe – wieś położona nad Opatówką, gdzie na wzgórzach znajdują się liczne stanowiska archeologiczne. We wsi ruina dawnego folwarku, który od XVII w. należał do klasztoru benedyktynek w Sandomierzu. W dolinie w miejscu dawnego kamieniołomu, oraz w licznych wąwozach i dolinkach odsłonięcia skał osadowych – piaskowców o różnym stopniu krystalizacji.
12,6 km	Dwikozy – we wsi murowana kapliczka z XIX w. i pomnik poświęcony powstańcom 1864 r..
16,7 km	Kamień Nowy
20 km	Góry Pieprzowe – zbudowane z łupków kambryjskich, należą do najstarszych gór świata. Południowe stoki Gór Pieprzowych opadają urwiskami do doliny Wisły i odsłaniają wypiętrzone w erze paleozoicznej łupki kambryjskie, kute łatwo ulegają wietrzeniu i osypują drobnymi piargami przypominającymi pieprz – stąd także nazwa tych gór.
24 km	Rynek Starego Miasta w Sandomierzu

żółty : Sandomierz (Rynek Starego Miasta, przy siedzibie PTTK) – Wielowieś - Trześć - Sandomierz (Rynek Starego Miasta) – 19 km

Szlak piękny krajobrazowo, prowadzi w większości drogami asfaltowymi o małym natężeniu ruchu pojazdów, drogi główne przekraczane są na wprost. Szlak udostępnia walory krajobrazowe i widokowe panoramy Starego Miasta Sandomierza i doliny Wisły, oraz obiekty zabytkowe zespołu klasztoru i kościoła sióstr Dominikanek w Wielowiesi i kościoła w Trześci z pocz. XX w.

0,0 km **Sandomierz** – opis patrz szlak rowerowy żółty

- 7,5 km** **Wielowieś** – Dzielnica Tarnobrzega, dawniej istniał tu, na terenach zalewowych gród. W Wielowisi jest kościół z XIX w. oraz klasztor ss. Dominikanek.
- 16 km** **Trześć** – kościół p.w. Świętej Rodziny wzniesiono w latach 1893-1899 w stylu neogotyckim.
- 22 km** **Rynek Starego Miasta w Sandomierzu**